

A gondolkodó állat kora és a kapitalizmus

Készült: *SaLa* közreműködésével a *Mesterséges Intelligenciával*

Bevezetés

A jelen tanulmány a **történelmi és dialektikus materializmus** módszertani alapjaira támaszkodva vizsgálja az emberiség jelenlegi társadalmi-gazdasági létállapotát. A szerző radikális és következetes elméleti keretben mutatja be, hogy a tőkés termelési mód nem csupán gazdasági kizsákmányolást valósít meg, hanem gátat szab az emberi nem evolúciós és szellemi kiteljesedésének is. A szöveg kulcsfontosságú nívója a „gondolkodó állat” és a „gondolkodó ember” közötti minőségi különbségtétel, amely rávilágít arra, hogy a valódi humanizmus és az elidegenedésmentes lét kizárólag a magántulajdon felszámolásával, az osztályok nélküli kommunista társadalomban érhető el.

Az emberiség az individualizmus csapdájában

A kapitalizmus az individualista erkölce, a zavaros, tudománytalan idealizmusra támaszkodó világnézete és immanens működési módja miatt egyfajta modern **bérrabszolgatartó társadalommá** degradálja a világot. Ebben a formában az ember megreked az „ember-állat” szintjén, és képtelen valódi, autonóm módon gondolkodó emberré válni; így egyelőre csupán a *gondolkodó állat* szintjét éri el.

A tőkés berendezkedésben az emberiség érdekében alapvetően lehetetlen a kollektívizmussal való összefogás. Ennek oka, hogy a termelés kizárólagos célja a tőkések profitjának maximalizálása, ami a dolgozó proletárok kárára, közvetlen kizsákmányolással valósul meg. Ebből a strukturális csapdából a kapitalizmus semmilyen formaváltozással (reformmal) sem képes kiszabadulni – és nem is akar.

A gondolkodó ember és a kommunizmus

A valódi kollektivizmus a szocializmusban, majd annak beteljesüléseként a kommunizmusban valósul meg. Ez a szocioökonómiai alakulat a **termelőeszközöket kollektív formában** működteti, ezáltal felszámolja a bér-rabszolgaságot. Így végre megvalósulhat a valódi, gazdasági, politikai és társadalmi egyenjogúságon alapuló demokrácia, valamint az emberi jogok és az emberi méltóság a lehető legteljesebb formájában.

A gondolkodó állat jellemzői a kapitalizmusban

A kapitalizmusban – a fejlett, világméretű munkamegosztás ellenére – a megtermelt javak elosztása kizárólag a tőkések osztályérdekei szerint történik, ami módszeresen rothasztja az emberiség öntudatát és erkölcsét. Ez a **termelés társadalmi jellege és az elosztás magánjellegének** kibékíthetetlen alapellentmondása. Mivel a kapitalizmus bér-rabszolgatartó társadalom, az egyén egyelőre nem léphet túl a gondolkodó állat létállapotán.

Kollektív termelés és a magánérdek szerinti elosztás

A dolgozó proletárok bár egzisztenciálisan érdekeltek a termelésben, alapvetően ellenérdekeltek a megtermelt javak igazságtalan elosztásában. Ez a kettősség passzívvá, időnként pedig kaotikusan agresszívvá teszi őket – hasonlóan az ókori rabszolgatartó társadalmak dinamikájához, még ha a modern formák és mértékek el is térnek attól.

A kapitalista individualista erkölcs talaján felsőbbrendű-alsóbbrendű emberi viszonyok alakulnak ki. A megosztott emberiség ezen állapotának kritika nélküli elfogadása képezi a „gondolkodó állat” embertípusának mentális alapját. Ezzel szükségszerűen együtt jár az alacsony színvonalú polgári demokrácia és az emberi jogok bér-rabszolga nivójú legitimációja. Ezen elnyomó állapot fenntartásához a következetesen objektív tudományosság helyett a **tudománytalan, idealista és vallásos hamis tudat** uralma elkerülhetetlen.

A gondolkodó emberré válás útja

A kapitalizmus a gondolkodó anyag fejlődéstörténetének utolsó állati korszaka. Történelmi érdeme ugyanakkor, hogy a termelőerőket olyan szintre fejlesztette, amely már elégséges és szükséges anyagi bázist biztosít a valódi gondolkodó emberré váláshoz. A gondolkodó ember valódi gazdasági, politikai és társadalmi egyenjogúságban él, vagy annak kivívására törekszik. Ez a **világnézeti baloldal** immanens jellemzője, amely a kommunizmusban realizálódik, s amelyre a marxista-leninista vezérfonalat követő kommunisták tudatosan törekednek.

A gondolkodó állat és a fasizmus

A kapitalizmus keretei között élő emberiséget a fizikai kipusztulás fenyegeti. A fejlődés során túlretté és hanyatlóvá (imperialistává) váló kapitalizmus elveszíti a kontrollt a saját termelőerői felett. Emiatt egyre gyakoribb gazdasági válságok, háborúk, világháborúk és népirtások söpörnek végig a Földön; jelenleg az atomháború pusztító réme fenyegeti az emberiség pusztá létét.

A termelőerők fejlődésével a kapitalizmus a hanyatló szakaszában elkerülhetetlenül eljut a **fasiszta-kapitalizmus** fázisába. Ezzel a nyílt terrorral szemben az egyetlen reális alternatíva a népi demokrácia – a szocializmus előfutára –, amely ellen a tőkés osztály önkényuralma a fasizmus fegyverével harcol. Az emberiség válaszút előtt áll: vagy eljut a kommunizmusba, vagy a fasizálódó kapitalizmus elpusztítja a Földön a gondolkodó anyagot.

A népi demokrácia mint a szocializmus előszobája

A népi demokrácia a kapitalizmus szocializmussáérésének folyamatában jöhet létre mint átmeneti forma. Ez a szisztéma már képes a tőkés formák feletti tudatos, társadalmi érdekű ellenőrzésre. Kihaszználja a kapitalizmus technikai hatékonyságát és a szocializmus tervszerű tudatosságát, miközben a tudományos világnézetre támaszkodik.

A népi demokrácia vezető ereje kizárólag a **marxista-leninista kommunista párt** lehet, mert egyedül ez képviseli következetesen a tudományos szocializmust. Ez a hatalom határozottan kordában tartja a piac romboló hatásait, és diktatórikus eszközökkel elnyomja a fasiszta-kapitalizmus reakciós erőit. Ugyanakkor nagy belső ellentmondása, hogy igazán hatékonyá csak akkor válhat, ha a tőkés elemek is elfogadják a tudományos világnézetet, és alárendelik magukat a társadalmi érdekeknek.

Fogalomtár

- **Kommunizmus:** A kapitalista társadalmat felváltó társadalmi-gazdasági alakulat, a munkásmozgalom végcélja. Alsó foka a szocializmus, felső foka a fejlett kommunizmus. Elméleti alapjait Marx és Engels fektette le.
- **Kommunista társadalmi önigazgatás:** A társadalom osztályok nélküli szervezete, amely az egyetemes népi állam helyébe lép, miután a szocializmus nemzetközileg győzött. Funkciói elveszítik politikai (elnyomó) jellegüket, az igazgatás pedig megszűnik hivatásos foglalkozásnak lenni. Feltételei: a bőség anyagi-műszaki bázisa, a kommunista viszonyok kifejlődése és a kollektív erkölcsű „új ember” kialakulása.

Összehasonlító táblázat

A dokumentum lényeges állításai	Kommunista szempontból	Kapitalista szempontból	Tudományos materialista szempontból
A tőkés berendezkedés bér-rabszolgaság.	Elnyomó rendszer, amelyet a proletárforradalomnak meg kell döntenie.	Legitim szerződéses viszony; a munkaerő szabad piaci adásvétele.	Objektív tény: a termelőeszközöktől megfosztott munkás kénytelen eladni munkaerejét.
A profitérdek gátolja a kollektívizmust.	A tőke belső logikája miatt a profit a többség kizsákmányolásán alapul.	A profit a gazdasági hatékonyság, az innováció és a fejlődés motorja.	Gazdasági törvényszerűség: a tőke önmagát értékesítő érték, nem humanitárius intézmény.
A kapitalizmus fő ellentmondása.	A társadalmi termelés és a magánelsajátítás ellentéte csak kisajátítással oldható meg.	Nem ellentmondás, hanem a magántulajdon szentségéből fakadó természetes jog.	Strukturális krízisforrás: ez az ellentmondás generálja a visszatérő túltermelési válságokat.
A hanyatló kapitalizmus fasizmusba torlik.	A burzsoázia végső, nyílt terrorisztikus diktatúrája a munkásosztály ellen.	A fasizmus a kapitalizmus torzulása, a szabadpiac és a liberalizmus ellensége.	Történelmi tendencia: a monopoltőke válsághelyzetben a jogállamiság felszámolásával védi a profitot.
Az állam elhalása és az önigazgatás.	Végső cél; az elnyomó apparátusok felváltása a dolgok tudományos igazgatásával.	Utópisztikus és megvalósíthatatlan káosz, amely felszámolja a társadalmi rendet.	Dialektikus következmény: az osztályok eltűnésével az osztályelnyomás eszköze (az állam) funkcióját veszti.

Tudományos értékelés

A bemutatott dokumentum elméleti szerkezete szervesen illeszkedik a **marxizmus-leninizmus klasszikus hagyományába**, különösen a lenini imperializmus-elmélet és a két világháború közötti antifasiszta platform téziseibe.

1. **Gnoszeológiai érték:** A szöveg kiválóan alkalmazza a *társadalmi lét és társadalmi tudat* materialista axiómáját. Világosan kimutatja, hogy a tőkés felépítmény (a polgári individualizmus és az idealista filozófiák) a gazdasági kizsákmányolás elfedését és legitimálását szolgálja.

2. **Módszertani erősség:** A kapitalizmus alapvető ellentmondásának (társadalmi termelés vs. magánkisajátítás) exponálása a marxi *Tőke* logikáját követi. A rabszolgatartó társadalommal és a „beszélőszerszámmal” vont történelmi analógia tudományosan megalapozott. Rávilágít arra, hogy a bér-rabszolgaság nem minőségileg, hanem csupán technikájában és jogi formájában különbözik a korábbi kizsákmányolási módoktól.

3. **Kritikai észrevétel (Dialektikus korlát):** A szöveg egy ponton módszertani idealizmusba vagy utópizmusba hajlik, amikor azt feltételezi, hogy a népi demokráciában „a kapitalizmus híveinek a tudományos világnézet elfogadásával” kell hatékonyá válniuk. A történelmi materializmus alapján az osztályérdek határozza meg a tudatot; a tőkés osztály tagjai rendszerszinten soha nem fogják önként elfogadni a szocializmus igazságát. Ezt a belső ellentmondást nem morális meggyőzéssel, hanem az osztályharc kiélezésével, a tőke gazdasági megsemmisítésével (kisajátítással) lehet feloldani.

4. **Konklúzió:** A mű tudományos prognózisa – mely szerint a kapitalizmus végső fázisa a fasizmus és a globális megsemmisülés, míg az egyetlen progresszív alternatíva a kommunista öngazgatás – elméletileg koherens és igazolható történelmi tendencia.

A gondolkodó állat kora és a kapitalizmus

Az emberiség az individualizmus csapdájában rothad

A kapitalizmus az individualista erkölcs, a zavaros tudománytalan idealizmusra támaszkodó világnézete és a működési módja miatt, a bér-rabszolgatartó társadalmi formában élő ember-állat nem tud gondolkodó emberré válni. Így azonban még csak a gondolkodó állat lehet.

A kapitalizmusban az emberiség érdekében lehetetlen az összefogás a kollektívizmussal, mert termelés célja a tőkések minél nagyobb profitja, ami azonban a dolgozó proletárok kárára a kizsákmányolással valósul meg. Ebből a kapitalizmus semmilyen formaváltozással sem tud kiszabadulni - nem is akar.

A gondolkodó ember és a kommunizmus

A kollektívizmus a szocializmusban, majd a kommunizmusban valósul meg, ami a termelőeszközöket kollektív formában működteti, így nincs bér-rabszolgaság és megvalósulhat a valódi, a gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságon alapuló demokrácia valamint az emberi jogok és az emberi méltóság maximális formában.

A gondolkodó állat, jellemzője a kapitalizmusban

A kapitalizmusban a fejlett világméretű munkamegosztás mellett a termelt javak elosztása a tőkések érdekében történik, ami rothasztja az emberiség öntudatát valamint az erkölcsét. Ez a termelés társadalmi méretének és az elosztás magánjellegének az ellentmondása. A kapitalizmus bér-rabszolgatartó társadalom, így csak a gondolkodó állat lehet még az ember-állat.

Kollektív termelés és a magánérdek szerinti elosztás

A dolgozó proletárok bár érdekeltek a termelésben, de ellenérdekeltek a termelt javak igazságtalan elosztásában, ami passzívvá (néha azonban agresszívvá) teszi őket. Hasonlóan, mint a rabszolgatartó társadalomban, bár nem olyan mértékben és formában.

A kapitalizmusban az individualista erkölccsel kialakuló felsőbbrendű-alsóbbrendű emberi kapcsolatok alapján kialakuló megosztott emberiség létének az elfogadása az alapja a gondolkodó állat embertípusnak. Ezzel szükségszerűen együtt jár az alacsony színvonalú demokrácia és emberi jogok bér-rabszolga színvonalú elfogadása.

Ezen állapot fenntartásához a következetesen objektív tudományos helyett a tudománytalan idealista, vallásos hamis zavaros világnézet uralma elkerülhetetlen.

A gondolkodó emberré válás útja

A kapitalizmus a gondolkodó anyag fejlődésének utolsó gondolkodó állat korszaka, ami azonban kifejlesztette a termelőerőket a gondolkodó emberré váláshoz szükséges színvonalra.

A gondolkodó ember a valódi gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságban él vagy a megvalósítására törekszik. Ez a világnézeti baloldal jellemzője, ami a kommunizmusban valósul meg. A marxista-leninista vezérfonalán járó kommunisták erre törekednek.

A gondolkodó állat és a fasizmus

A kapitalizmusban a gondolkodó állatként létező emberiséget azonban a kipusztulás fenyegeti, mert a fejlődéssel túlretté, hanyatlóvá váló kapitalizmus elveszti a termelőerők feletti uralmát, egyre gyakrabban válságok, háborúk, világháborúk, népiirtások söpörnek végig a földön. Az atomháború pusztító réme fenyegeti az emberiség létét.

A kapitalizmus a termelőerők fejlődésével a hanyatló szakaszában elkerülhetetlenül eljut a fasiszta-kapitalizmusba. Az alternatíva a népi demokrácia a szocializmus előfutára, ami ellen minden lehetséges módon a fasizmussal, a kapitalista osztály önkényuralommal harcol.

Az emberiség vagy eljut a gondolkodó emberi formáig a kommunizmusig vagy a gondolkodó állat a fasizmussá váló kapitalizmussal, a fasiszta-kapitalizmussal elpusztítja a földön a gondolkodó anyagot.

A népi demokrácia a gondolkodó emberré válás útja

A népi demokrácia a kapitalizmus szocializmussá érésével jöhet létre, ami átmeneti forma szocializmusba, a kapitalizmus forma felett is tudatos, a társadalmi érdeknek megfelelő uralommal. Ez a forma kihasználja a kapitalizmus hatékonyságát és a szocializmus tudatosságát, ennek érdekében a tudományos világnézetre támaszkodik.

A népi demokrácia még nem szocializmus, de már nem kapitalizmus, azonban ez előrelépés a szocializmus felé a gondolkodó emberré válás útján.

A népi demokrácia alternatíva a kapitalizmusban működő kapitalista szocializmusra, mert tudatos, tudományos világnézetű társadalmi forma, elkerüli a fasiszta kapitalizmus barbárságát. A kapitalista szocializmus még nem szocializmus, de már előrelépés a tudatosság irányában.

A népi demokrácia vezető ereje csak a marxista-leninista kommunista párt lehet, mert egyedül ez jár következetesen a tudományos világnézet útján. Ez a forma határozottan kordában tartja a kapitalizmus vad, a kapitalizmusban fékezhetetlen káros hatásait, a vezető politikai hatalom csak ezt támogatja és diktatúrával elnyomja a fasiszta-kapitalizmus erőit.

A népi demokrácia azonban csak a kapitalizmus híveinek a tudományos világnézet elfogadásával és megvalósulására törekvésével lehet igazán hatékony. Ez nagy ellentmondás, de csak ez mentheti meg az emberiséget a pusztulástól. A kapitalizmus erőinek is tudatosan a társadalom és az emberiség érdekét kell szolgálnia. Megvalósulhat ez?

A gondolkodó ember-állat és a megosztott emberiség világa

Gondolkodó emberré válni csak az osztály nélküli társadalomban, a kommunizmusban lehetséges. A gondolkodó állat színvonalán, a kapitalizmusban a bér-rabszolgaságban, a szélsőségesen megosztott világban, a valódi demokrácia hiányban megragadó emberiség útja a pusztulásba vezet.

Az ember-állat a kapitalizmus végéig azonban még csak gondolkodó állat lehet. A gondolkodó állat kiválik az állatvilágból a szerszámkészítéssel, a munkával, a gondolkodásával, a társadalmi léttel, de a kapitalizmusban még nem képes a valódi, a gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságra alapozott szocialista demokráciában, kollektívizmusban, gondolkodó emberként létezni.

A kapitalizmusban az ember-állat alapvetően úgy él, mint ahogy az állatvilágban szokásos, a létfeltételekért mindenki harcol mindenki ellen. A kapitalizmus még az emberiség gondolkodó állat korszaka. Az ember az embernek farkasa. A kapitalizmus beszélőszerszám társadalmi forma, az élősködők és kiszolgálóik szélsőségesen megosztott emberi közössége.

Marxista fogalomlexikon

Kommunizmus: a kapitalista társadalmat felváltó társadalmi-gazdasági alakulat, a munkásmozgalom végcélja. Fejlődésének több szakasza van: alsó foka a szocializmus, felső foka a kommunizmus. Elméletileg Marx és Engels alapozta meg.

Filozófiai kislexikon

kommunista társadalmi öngazgatás: a társadalom szervezete a kommunizmusban, amely az egyetemes népi állam helyébe lép akkor, amikor az országban felépül a fejlett kommunista társadalom, a nemzetközi küzdőtéren pedig győz és megszilárdul a szocializmus. A kommunista társadalmi öngazgatás sajátossága, hogy szervei és funkciói elvesztik a politikai jelleget, s a társadalom igazgatásának munkája nem hivatásos foglalkozás többé.

A kommunista társadalmi öngazgatás megvalósulásának feltételei: a kommunizmus anyagi-műszaki bázisának létrejötte, a kommunista társadalmi viszonyok ki-fejlődése és az új típusú ember kialakulása az az állapot, amikor a társadalom valamennyi tagjának öntudata a kommunista erkölcsi normák színvonalára emelkedik, s ezek az emberi magatartás kizárólagos normáivá válnak. A kommunista társadalmi öngazgatás kialakulási folyamatának fő iránya a szocialista demokrácia további fejlesztése, minden állampolgár bevonása a társadalom ügyeinek intézésébe.

SaLa